

OBSAH

1. Obecné poučení o jazyce	8
Obecné poučení o jazyce	8
Slovanské jazyky	8
Vývoj jazyka	8
Nejdůležitější etapy vývoje jazyka	8
Vývoj slovní zásoby	9
Útvary českého jazyka	9
Projevy mluvené a psané	10
Věda o jazyce – jazykověda	10
2. Hláskosloví – výslovnost, zvuková stránka slova a věty	10
Hlásky a slabiky	10
Samohlásky	11
Souhlásky	11
Spisovná výslovnost	12
Psaní a výslovnost přejatých slov	12
Zvuková stránka slova	13
Zvuková stránka věty	13
3. Pravopis	14
Označování hlásek písmeny	14
Pravopis i/í, y/ý po souhláskách	15

Obsah

Psaní i/y po obojetných souhláskách	15
Vyjmenovaná slova	15
Pravopis ú, ů	16
Pravopis předpon s-, se-, z-, ze-, vz-, vze-	16
Předložky s (se), z (ze)	17
Skupiny -bje-/-bě-, -vje-/-vě-, -pě-, -mně-/-mě-	17
Psaní velkých písmen ve vlastních jménech	18
Hranice slov v písmu	19
Spojovník	20
Rozdělovací znaménka	20
Dělení slov na konci řádků	21
4. Tvoření slov	28
Stavba slova	28
Tvoření slov	28
Způsoby tvoření slov	29
Obměny hlásek při odvozování slov	29
Skupiny souhlásek při odvozování slov	30
5. Tvarosloví	31
Přehled slovních druhů	31
Podstatná jména konkrétní, abstraktní, co u nich určujeme	32
Zvláštnosti v čísle podstatných jmen	32
Přídavná jména – druhy	32
Přídavná jména zpodstatnělá	33
Stupňování přídavných jmen	33
Zájmena – druhy	33
Číslovky – druhy	34
Slovesa – co vyjadřují	34
Slovesné tvary určité a neurčité	35
Slovesný čas	35
Slovesný způsob	35
Slovesný rod	36
Tvary neurčité	36
Přechodníky	36
Příčestí minulé a trpné	37

Podstatná jména slovesná	38
Slovesný vid.	38
Třídění sloves	38
Některé obtížnější slovesné tvary	39
Význam sloves	40
Příslovce	40
Předložky	41
Spojky	41
Částice	42
Citoslovce	42

6. Přehled skloňování. 48

Skloňování jmen a číslovek	48
Skloňování podstatných jmen	48
Skloňování vzorů rodu mužského	48
Zvláštnosti ve skloňování některých podstatných jmen rodu mužského	50
Skloňování podstatných jmen rodu ženského	51
Vzory podstatných jmen rodu ženského	51
Zvláštnosti ve skloňování ženských podstatných jmen	52
Kolísání mezi vzory píseň a kost	52
Skloňování podstatných jmen rodu středního	53
Vzory podstatných jmen rodu středního	53
Poznámky ke skloňování podstatných jmen rodu středního	54
Zvláštnosti skloňování jmen označujících párové části lidského těla	54
Skloňování pomnožných jmen míst a svátků	55
Skloňování obecných jmen přejatých	55
Skloňování vlastních jmen osobních	57
Skloňování vlastních jmen přejatých	57
Skloňování přídavných jmen – vzor mladý, jarní	58
Přídavná jména přivlastňovací – vzory otcův, matčin	59
Skloňování zájmen	59
Skloňování zájmen přivlastňovacích	61
Skloňování zájmen ukazovacích – týž, tentýž	62
Celkový přehled skloňování zájmen	62

Obsah

Skloňování číslovek	63
Přehled skloňování číslovek – vzory	63
Poznámky ke skloňování číslovek	64
7. Skladba	73
Věty dvojčlenné a jednočlenné	73
Druhy vět podle funkce	74
Stavba věty jednoduché	74
Vztahy ve skladebních dvojicích	75
Přísudek	75
Podmět	76
Shoda přísudku s podmětem	76
Shoda přísudku s několikanásobným podmětem	77
Větné členy rozvíjející	77
Rozvíjející větné členy – další informace	78
Větné členy holé, rozvité, několikanásobné	79
Odchylky od pravidelné větné skladby	80
Přístavek	80
Zápor	81
Pořádek slov	81
Čárka ve větě jednoduché	82
Souvětí podřadné a souřadné	82
Druhy vedlejších vět	83
Vedlejší věty příslovečné	84
Souvětí souřadné	84
Významový poměr souřadně spojených vět	85
Souřadně spojené věty vedlejší	86
Řeč přímá a nepřímá	86
8. Význam slov a slovní zásoba	97
Význam slova, sousloví, rčení	97
Slova nadřazená, podřazená, souřadná	97
Slova jednoznačná a mnohoznačná	97
Synonyma, antonyma, homonyma	98
Citové zabarvení slov a synonym	98
Odborné názvy (termíny)	98
Slovní zásoba a tvoření slov	99
Způsoby obohacování slovní zásoby	99

Nejčastější způsoby odvozování podstatných a přídavných jmen	99
9. Stručné poučení o slohu.....	103
10. Test.....	110
11. Klíč ke cvičením.....	114
12. Věcný rejstřík.....	132